

NWO zegt abonnementen op Web of Science en Scopus op

Datum 9.10.2026
Subjekt Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek – NWO
Region Netherlands
Kategorie IT, Education, Science and research

Vanaf 1 januari 2027 hebben medewerkers van NWO geen toegang meer tot de commerciële bibliografische databases Web of Science (Clarivate) en Scopus (Elsevier). NWO heeft besloten de abonnementen op te zeggen en gebruikt voortaan - waar nodig - open alternatieven zoals Crossref en OpenAlex.

Een logische stap in het open science-beleid

Het besluit sluit direct aan bij het beleid dat NWO al jaren voert rond Open Research Information. In 2024 ondertekende NWO namelijk de *Barcelona Declaration on Open Research Information*. Hiermee committeert de organisatie zich aan het gebruik van open bibliografische metadata voor beleid en beoordeling. Het gebruik van gesloten, betaalde databases voor dat doel past niet meer bij die ambitie. Voor de monitoring van het open access-beleid maakt NWO al langer gebruik van open bronnen als Crossref en OpenAlex; het opzeggen van Web of Science en Scopus is een logische vervolgstap op de koers die NWO de afgelopen jaren heeft ingezet.

Bekende beperkingen

Web of Science en Scopus worden wereldwijd nog altijd veel gebruikt in onderzoeksbeleid en -beoordeling, maar hebben goed gedocumenteerde tekortkomingen: ze zijn niet volledig, zijn selectief, en bevoordelen aantoonbaar Engelstalige publicaties en de bèta- en technische wetenschappen, terwijl andere talen en vakgebieden, zoals de sociale en geesteswetenschappen, stelselmatig ondervertegenwoordigd zijn. Het meest fundamentele probleem is echter dat het gesloten, commerciële systemen zijn: instellingen betalen jaarlijks aanzienlijke bedragen voor toegang tot data die zij zelf mede hebben helpen opbouwen, zonder dat die data open beschikbaar zijn voor de gemeenschap die ze voortbrengt.

Open alternatieven

Hoewel NWO de afgelopen jaren abonnementen had op zowel Scopus als Web of Science, nam het gebruik bij medewerkers al geruime tijd af. De databases werden vooral ingezet voor het zoeken naar referenten en het controleren van mogelijke belangenverstrengeling tussen aanvragers en beoordelaars. Voor die taken zijn inmiddels voldoende open alternatieven beschikbaar waarmee dit werk net zo efficiënt – en transparanter – kan worden uitgevoerd.

“Je kunt niet vragen dat wetenschap open is en tegelijk in beoordelingsprocessen zelf leunen op gesloten data als er open alternatieven zijn. Met dit besluit brengen we onze eigen werkwijze in lijn met wat we van de sector vragen”, aldus Arfan Ikram, voorzitter ZonMw en portefeuillehouder Open Science in de raad van bestuur van NWO.

(Inter)nationale beweging

NWO staat niet alleen in deze stap. Steeds meer instellingen in binnen- en buitenland beëindigen hun abonnementen op Web of Science of Scopus. Eerder zette het Centre national de la recherche scientifique (CNRS) in Frankrijk al die stap. In Nederland zeiden ook de Universiteit Utrecht, Vrije Universiteit Amsterdam, Universiteit Twente, TU Delft en Rijksuniversiteit Groningen hun contracten bij Web of Science op. De Universiteit Maastricht liet ook weten dat het contract met Scopus is beëindigd. Het Leidse Centrum voor Wetenschaps- en Technologiestudies (CWTS) kondigde onlangs aan te stoppen met het gebruik van Web of Science in de Leiden Ranking en andere bibliometrische analyses.

<https://www.nwo.nl/nieuws/nwo-zegt-abonnementen-op-web-of-science-en-scopus-op>